

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

04 березня 2019 р.

Київ

№ 135-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної в повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 18.02.2019 № 500-01/742-п та повідомлення про державну допомогу, надіслане листом Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) № 053-9944 від 14.11.2018 (вх. № 946-ПДД від 15.11.2018) (далі – Повідомлення), яке було подано на виконання пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), та додатковий лист до Повідомлення № 053-11534 від 29.12.2018 (вх. № 5-01/16 від 02.01.2019),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Департаментом транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) листом № 053-9944 від 14.11.2018 (вх. № 946-ПДД від 15.11.2018) відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу.
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 29.11.2018 № 500-29/05-16017 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію. Листом № 053-11534 від 29.12.2018 (вх. № 5-01/16 від 02.01.2019) Департаментом транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Департамент транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (01030 м. Київ, вул. Леонтовича, 6, ідентифікаційний код юридичної особи 37405284).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Комунальне підприємство «Київський метрополітен» (далі – КП «Київський метрополітен») (03056, м. Київ, просп. Перемоги, 35, ідентифікаційний код юридичної особи 03328913).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (5) Метою (ціллю) підтримки є виконання загальнодержавних програм розвитку.

2.4. Очікуваний результат

- (6) Забезпечення будівництва нових та розвиток наявних ліній метрополітену, зокрема:
- спорудження ділянки Куренівсько-Червоноармійської лінії метрополітену від станції «Виставковий центр» до Одеської площі в Голосіївському районі;
 - будівництво ділянки Куренівсько-Червоноармійської лінії метрополітену від станції «Либідська» до станції «Виставковий центр»;
 - будівництво Подільсько-Вигурівської лінії Київського метрополітену від Кільцевої дороги на житловий масив Вигурівщина-Троєщина з двома електродепо;
 - будівництво ділянки Сирецько-Печерської лінії метрополітену від станції «Сирець» на житловий масив Виноградар з електродепо в Подільському районі;
 - будівництво ділянки Куренівсько-Червоноармійської лінії метрополітену від станції «Іподром» у напрямку житлового масиву «Теремки-ІІ» до вулиці Дмитра Луценка (вул. Крейсера «Аврора») у Голосіївському районі міста Києва;
 - будівництво ділянки Святошинсько-Броварської лінії Київського метрополітену від станції «Святошин» до станції «Новобіличі» із зворотним електродепо «Новобіличі»;
 - будівництво ділянки Сирецько-Печерської лінії метрополітену в місті Києві від станції «Харківська» до Харківської площі з електродепо «Харківське» (ІІ черга електродепо).
- (7) Забезпечення розвитку наявних станцій метрополітену, зокрема:
- будівництво станційного комплексу «Львівська брама» з будівництвом входу;
 - будівництво другого входу на станцію метрополітену «Вокзальна» Святошинсько-Броварської лінії;
 - будівництво другого пересадкового вузла між станціями «Золоті ворота» та «Театральна».
- (8) Оновлення рухомого складу.
- (9) Експлуатаційна діяльність та забезпечення сталого функціонування, зокрема:
- хімічне закріплення ґрунтів на окремих ділянках Сирецько-Печерської та Куренівсько-Червоноармійської ліній Київського метрополітену;
 - реконструкція системи автоматичної пожежної сигналізації на об'єктах метрополітену з оснащенням системами протипожежного захисту ескалаторних комплексів станцій;
 - придбання спеціальної техніки (спеціальна колійна машина MUV-69MT-002);

- комплексна реконструкція ескалаторних комплексів метрополітену із заміною ескалаторів на сучасні;
- будівництво кабельних ліній зовнішнього електропостачання на суміщених тяговознижувальних підстанціях із будівництвом вводів (Куренівсько-Червоноармійська лінія);
- будівництво майстерень з ремонту ескалаторів КП «Київський метрополітен» по вул. Озерній в м. Києві;
- капітальні ремонти.

2.5. Форма підтримки

- (10) Капітальні видатки.

2.6. Обсяг підтримки

- (11) Загальний обсяг підтримки – 32 782 254,3 тис. грн.

- (12) З них:

2019 рік: 1 140 375,3 тис. грн;

2020 рік: 2 092 101,2 тис. грн;

2021 рік: 7 554 038,9 тис. грн;

2022 рік: 11 580 203,1 тис. грн;

2023 рік: 10 415 535,8 тис. грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (13) Закон України «Про місцеве самоврядування».

- (14) Закон України «Про дорожній рух».

- (15) Закон України «Про міський електричний транспорт».

- (16) Проект рішення Київської міської ради «Про затвердження Міської цільової програми розвитку транспортної інфраструктури міста Києва на 2019 - 2023 роки» (далі – Програма).

2.8. Тривалість підтримки

- (17) З 01.01.2019 по 31.12.2023.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (18) Метрополітен – це складний комплекс надземних і підземних інженерно-технічних споруд, мереж і комунікацій, насичених енергетичними, механічними, інтелектуальними пристроями для руху поїздів, приведення в дію ескалаторів та цілої низки механізмів, що забезпечують життєдіяльність підземно-наземного міста.

- (19) Об'єкти метрополітену – споруди, пристрої та рухомий склад (станції, вестибюлі, тягові та знижувальні підстанції, контактна мережа 825 В, пристрої автоматики, телемеханіки для руху поїздів, пристрої зв'язку та інші, електрорухомий склад і рухомий склад господарського призначення).

- (20) Метро – екологічно чистий вид громадського транспорту столиці. На нього припадає близько 49 % загального обсягу міських пасажирських перевезень. Більш як півстоліття метро залишається єдиним транспортом, що може забезпечити безперебійне з'єднання

віддалених частин міста з його центром, державними установами, підприємствами, вокзалам.

- (21) На цей час Київський метрополітен складається з трьох діючих ліній загальною довжиною майже 70 кілометрів та 52 діючих станцій, платформи яких розраховані на п'ятивагонні поїзди. У центрі міста лінії мають три пересадкових вузли.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (22) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (23) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (24) Відповідно до статті 1 Закону України «Про транспорт» розвиток і вдосконалення транспорту здійснюється відповідно до державних цільових програм з урахуванням його пріоритету та на основі досягнень науково-технічного прогресу і забезпечується державою.
- (25) Відповідно до статті 5 Закону України «Про транспорт» будівництво вокзалів, станцій, портів, пристаней, аеропортів, пішохідних мостів, тунелів, пасажирських платформ, метрополітенів, придбання пасажирського рухомого складу, утримання і впорядкування шляхів сполучення та інших об'єктів, пов'язаних із обслуговуванням пасажирів і перевезенням вантажів, здійснюються з використанням коштів державного й місцевого бюджетів та підприємств транспорту в порядку, встановленому законодавством України, а також із залученням добровільних внесків підприємств і організацій усіх форм власності та громадян.
- (26) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують реалізацію державної політики у сфері міського електричного транспорту, розробляють регіональні та місцеві програми його розвитку і забезпечують їх виконання, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.
- (27) Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р, передбачено впровадження економічних та інших заходів стимулювання використання в містах екологічно більш чистих видів транспорту, зокрема електромобілів, міського

електричного транспорту – метрополітенів, трамваїв, тролейбусів, електробусів, а також велосипедного (систем громадського прокату велосипедів) транспорту.

- (28) Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженою рішенням Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060, передбачено оперативні цілі, завдання та заходи стратегії, а саме: розвиток громадського транспорту та простору для пересування пішоходів і немоторизованих транспортних засобів, розвиток громадського транспорту та забезпечення якісної транспортної пропозиції, пріоритетний розвиток систем швидкісного рейкового транспорту, розвиток мережі метрополітену на основі відповідних техніко-економічних розрахунків.
- (29) Відповідно до частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з інвестуванням в об'єкти інфраструктури із застосуванням процедур державних закупівель.
- (30) Відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» інфраструктура об'єкта транспорту – виробничо-технологічні комплекси і споруди авіаційного, автомобільного, залізничного, морського і річкового, трубопровідного транспорту, міського електротранспорту, що надаються або можуть надаватися власником інфраструктури об'єкта доступу у користування замовнику на договірних засадах.
- (31) Згідно з інформацією, що надана Міністерством інфраструктури України листом від 05.12.2017 № 12571/12/10-17, до сфери міського електричного транспорту належать: рухомий склад, контактні мережі, тягові підстанції, колії трамвайні та метрополітену, а також споруди, призначені для забезпечення надання транспортних послуг.
- (32) Відповідно до пункту 211 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення Єврокомісії) спотворення конкуренції або вплив на торгівлю між державами, як правило, виключаються у випадках, коли будівництво об'єкта інфраструктури здійснюється з дотриманням усіх зазначених нижче умов:
 - об'єкт інфраструктури, як правило, не має прямих конкурентів;
 - обсяг приватного фінансування у відповідну сферу є незначним;
 - об'єкт інфраструктури не призначений для отримання переваг певними суб'єктами господарювання або галузями, проте створює користь для суспільства в цілому.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (33) На підставі наведеного, а також інформації та документів, наданих у Повідомленні, отримувачем підтримки є КП «Київський метрополітен», яке належить до комунальної власності територіальної громади міста Києва на підставі розпоряджень Кабінету Міністрів України від 30.06.1998 № 464-р та Київської міської державної адміністрації від 28.10.1998 № 2155 «Про зарахування майна державного підприємства у комунальну власність територіальної громади м. Києва» і підпорядковано Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (34) Відповідно до статті 3 Статуту КП «Київський метрополітен», затвердженого розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 15.02.1999 № 204 (далі – Статут), основною метою діяльності КП «Київський метрополітен» є:

- надання послуг із перевезення пасажирів метрополітеном;
 - виконання функцій замовника будівництва нових діляниць та об'єктів метрополітену;
 - забезпечення разом з іншими учасниками інвестиційного процесу виконання робіт із виготовлення вагонів, ескалаторів, іншого обладнання метрополітену та запасних частин до них;
 - забезпечення мобілізаційної готовності КП «Київський метрополітен».
- (35) Статтею 5 Статуту передбачено, що майно КП «Київський метрополітен» є комунальною власністю територіальної громади міста Києва й закріплено за ним на праві господарського відання.
- (36) Збудовані об'єкти метрополітену будуть перебувати в державній власності.
- (37) Метрополітен є швидким, комфортним, екологічно чистим та енергозберігаючим видом транспорту з високим рівнем надійності. Така інфраструктура є унікальною за своєю суттю. Зазначений вид транспорту загального користування не фінансується у вигляді приватних інвестицій. Розвиток мережі метрополітену має соціальний ефект, поліпшення транспортного обслуговування для киян та гостей столиці, КП «Київський метрополітен» є планово збитковим підприємством.
- (38) КП «Київський метрополітен» не виконує самостійно роботи з будівництва об'єктів метро, які необхідні для розвитку мереж метрополітену. Усі закупівлі на ці роботи, придбання техніки здійснюються відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» за допомогою електронної системи Prozorro.
- (39) Після завершення процедури закупівлі та підписання договору на виконання робіт, послуг, придбання техніки, усі кошти, що зазначені в Повідомленні, будуть перераховані відповідним підрядним організаціям та не будуть залишатись на рахунках КП «Київський метрополітен».
- (40) Розвиток мережі метрополітену, придбання техніки відповідно до Програми буде здійснюватись за рахунок коштів міського бюджету, без перекладання цих витрат на пасажирів у тарифах.
- (41) Фінансування поточної діяльності КП «Київський метрополітен» здійснюється за рахунок власних коштів. Державна підтримка КП «Київський метрополітен», зазначена в Повідомленні, не спрямована на поточні видатки, а саме: заробітну плату працівників метрополітену, оплату електричної енергії та інших енергоносіїв, витрати на утримання, поточний ремонт та поліпшення основних засобів підприємства.
- (42) КП «Київський метрополітен» отримує дохід від перевезень пасажирів та від іншої операційної діяльності (надання площ в оренду, обслуговування кабелів, які знаходяться в тунелях метрополітену сторонніх організацій, компенсація витрат електроенергії та інших енергоносіїв, спожитих орендарями). Дохід, отриманий від платних послуг, спрямований на заробітну плату працівників метрополітену (майже вісім тисяч осіб), оплату електричної енергії та інших енергоносіїв, витрати на утримання, капітальний, поточний ремонт та поліпшення основних засобів підприємства.
- (43) Державною підтримкою, зазначеною в Повідомленні, передбачено придбання спеціальної техніки. Зазначена техніка буде використовуватись для підвищення рівня колійного господарства трьох ліній метрополітену протягом осінньо-зимового періоду прибирання снігу на наземних ділянках метрополітену, перевезення матеріалів,

інструменту, працівників, перевезення причіпних візків для виконання робіт колійного господарства. Спеціалізована техніка буде використовуватись для надання безкоштовних послуг населенню й іншим суб'єктам господарювання, та не буде використовуватись для комерційної діяльності.

- (44) Рахунки КП «Київський метрополітен» розподілені. Державна підтримка буде перераховуватись на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби України. Для фінансування поточних видатків господарської діяльності КП «Київський метрополітен» використовує рахунки, відкриті в установах комерційних банків.
- (45) Закупівля робіт на будівництво нових та розвиток наявних ліній метрополітену здійснюється відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» за допомогою електронної системи Prozorro, тобто така господарська діяльність, пов'язана з інвестуванням в об'єкти інфраструктури, не буде підпадати під сферу дії Закону відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону.
- (46) Однак надання підтримки КП «Київський метрополітен» у формі капітальних видатків у частині оновлення рухомого складу на період з 2020 по 2023 рік у сумі 973 708,1 тис. грн, може містити ознаки державної допомоги.
- (47) На підставі наведеного, а також інформації та документів, наданих у Повідомленні, встановлено, що в Комітеті відсутня інформація, яка необхідна для всебічного та об'єктивного розгляду допустимості державної допомоги, зокрема: чи має така державна допомога вибіркового характеру; чи буде спотворювати конкуренцію державна допомога при оновленні рухомого складу метрополітену.
- (48) Отже, враховуючи наведене та відсутність повної, всебічної та ґрунтовної інформації та документів, необхідних для розгляду державної допомоги у формі капітальних видатків у частині оновлення рухомого складу, є необхідність у проведенні поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції відповідно до Закону. Отже, зазначене питання буде виділено в окреме провадження.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2016 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаментом транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування), шляхом інвестування в об'єкти інфраструктури із застосуванням процедур закупівель за державні кошти, у формі капітальних видатків на будівництво нових та розвиток наявних ліній метрополітену, що виділяється комунальному підприємству «Київський метрополітен» на підставі проекту рішення Київської міської ради «Про затвердження Міської цільової програми розвитку транспортної інфраструктури міста Києва на 2019 - 2023 роки» з 01.01.2019 по 31.12.2023 у

сумі 31 808 546,2 тис. гривень, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Головуючий –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М. НІЖНИК